

Puigdemont a casa de Lenin

El filòleg i historiador Manuel Sanchis Guarner va dir que Casa Pinet era “el santuari del País Valencià”. Més de quatre dècades després de la seua inauguració, aquest local de Tàrbena (Marina Baixa) regentat per Jeroni Moncho continua rebent visites il·lustres. No fa gaire, la del president català, Carles Puigdemont, que hi va fer cap quan encara era alcalde de Girona.

*Reportatge de Víctor Maceda
Fotografies de Miguel Lorenzo*

Tàrbena és una illa enmig de les muntanyes. S’hi veu la mar, però les platges de Xàbia, Calp i Altea queden bastant més lluny que no sembla, com un oasi per a qui aconsegueix superar els revolts de la carretera. Un reguitzell de pujades i baixades on els ciclistes professionals –aprofitant el clima benigne– preparen cada nova temporada i que, temps enrere, eren un refugi ideal per als bandolers.

Tàrbena podria ser considerada, fins i tot, la cinquena illa balear, com explica una placa molt visible: “Als colons mallorquins que fa quatre-cents anys hagueren d’abandonar la seua llar i repoblar el nostre poble; ells són la nostra rel i la nostra sang”. De fet, el català dels tarbeners encara és salat –una característica compartida amb els habitants de →

Des de Tàrbena –661 habitants– es veu la preciosa platja de l'Albir (pertanyent a l'Alfàs del Pi). El seu origen mallorquí, fruit de la repoblació, és perceptible tant en la llengua com en els costums, i queda reflectit a la cartelleria urbana. A sota, la façana de Casa Pinet, situada als baixos del consistori municipal i al costat mateix de l'església.

→ la Vall de Gallinera (Marina Alta)– i la sobrassada que s'hi fa no desmereix en absolut la de Mallorca. Al capdavall, en són descendents directes, agermanats amb la població de Santa Margalida.

Casa Pinet, un restaurant cèntric i molt famós, és una illa dins d'aquesta illa, o tal com va resumir l'insigne lingüista Manuel Sanchis Guarner, "el santuari del País Valencià". Un local obert l'1 d'agost del

1974 als baixos de l'Ajuntament i adjacent a la parròquia que, no obstant això, no combrega amb el catolicisme ni el poder establert. Ben al contrari, som en un bar on hi ha estelades, banderes republicanes espanyoles, fotos de Lenin, Che Guevara i Hugo Chávez, adhesius de la CUP o la flama de la llengua, encesa des del primer dia i que potser respon a la definició encunyada per Sanchis Guarner.

Hi han passat, entre molts altres, Joan Fuster, Santiago Carrillo, el líder sandinista Ernesto Cardenal, l'ex-canceller alemany Willy Brandt i Piet Dankert, l'holandès –mort a Perpinyà– que presidí el Parlament europeu del 1982 al 1984. Ara fa uns mesos també va ser-hi qui era alcalde de Girona i avui presideix la Generalitat de Catalunya, Carles Puigdemont, que mai no oblidarà la visita.

No debades tothom que hi va, n'ix impactat. Encara més si té la sort de coincidir amb Jeroni Moncho, àlies *Pinet*, l'home que, provinent de Benidorm, va posar a rodar el negoci fa vora 42 anys. La capital turística ja bullia quan va emigrar a la muntanya de la mà d'Anita Riera, la seua esposa, natural de Pedreguer i que en realitat no és diu Anna sinó Josefa, una descoberta que ella mateixa va fer poc abans de casar-se, quan va demanar la partida de naixement. Son pare, que també li havia dit sempre Anita, volia que s'anomenara igual com sa mare, iaia de la xiqueta.

Dels Pinet de tota la vida

Pinet –el malnom familiar– va venir al món l'octubre del 1937. A una part del món especialment convulsa, en efecte, Pinet fou un *xiquet de la guerra*. “Un xiquet nascut entre bombes”, com acostuma a evocar mentre mostra el braç que li falta perquè li va saltar pels aires com a conseqüència d'una des les últimes bombes que van ploure a Benidorm. Aquell mateix dia, una altra va posar fi a la vida d'una cosina. El iaio havia regentat Casa Pinet –un local molt conegut al Benidorm dels inicis del segle passat– i el pare va patir de valent a la postguerra, quan va estar empresonat.

“Vaig criar-me entre perseguits. Mon pare era a la presó, però cada poc venien a regirar casa nostra. I no teníem res, res de res! Ma mare anava pels carrers amb una tina de peix, era això tot el que teníem...”. Tanmateix, un cop en llibertat, cada vegada que el general Franco, un familiar seu o algun ministre visitaven la zona, el pare de Pinet passava aquells dies reclòs a la comandància de la Guàrdia Civil, sota una vigilància estricta.

Segurament hi tenia a veure la fama de l'avantpassat José Martorell Llorca, oriünd de Finestrat i també conegut pel malnom de Pinet, potser el bandoler més popular de la comarca. Va morir l'1 de novembre del 1909 i Pinet sempre reivindicava –orgullós– la seua memòria.

Anita i ell volien casar-se en una altra data ben assenyalada, l'1 de maig, però el pare d'ella va impedir-ho. Tot just aquell era el dia que –l'any 1945– un germà d'ella havia mort a causa d'una bomba que es va trobar al camp i va manipular pensant que es tractava d'una joguina.

El 1973, la parella va canviar el mogut Benidorm per la tranquil·la Tàrbena. Allà →

EL RITUAL. Abans de dinar, Pinet fa veure vi de la bóta a tots els comensals, i si no l'encerta amb algun, fa servir l'embut. Quan la paella està a punt, sona la campana i comença l'espectacle: els cambriers l'exhibeixen mentre, de fons, sona *La Internacional*. El local és famós i cada dimarts acull una excursió guiada de turistes estrangers hostatjats a Benidorm.

→ residia Pepica Moncho, que era com de la família, fins al punt que pràcticament havia criat un dels seus fills.

A Tàrbena llavors hi havia un sol bar, i Pinet i Anita van optar per donar continuïtat al negoci de la restauració. Van llogar els baixos de l'edifici de l'ajuntament, on abans havia existit un magatzem municipal, i des d'aleshores que hi són. Amb no pocs entrebancs, però.

Tant l'alcalde socialista Juan Calafat –a la dècada dels anys 80– com el popular José Francisco Signes –més recentment– han fet mans i mànigues per tal de desallotjar-lo dels baixos del consistori. Els socialistes van arribar a presentar una acta de defunció falsa –que està emmarcada en el local– per tal de desfer-se'n, però el Tribunal Superior de Justícia valencià va acabar donant la raó a Pinet.

La casa de Lenin

Se'n diu Casa Pinet, però qualsevol diria que som a casa de Lenin. La falç i el martell són pertot arreu, així com la bandera de l'antiga URSS. Hi ha un pòster de Dolores Ibárruri i un dibuix dedicat de Rafael Alberti. També una dedicatòria escrita per Oskar Lafontaine, que va liderar Die Linke, els postcomunistes alemanys.

Pinet conserva un dels primers carnets del Partit Comunista del País Valencià

que es van expedir, en què figuren les signatures de Carrillo i Pasionaria. Recorda que, a banda de l'ambient familiar, va influir-lo molt un professor de Lleó que fou desterrat al col·legi de la Vila Joiosa on anava a classe.

La consciència nacional va arribar-li més endavant, quan de bracet d'Enric Valor, el popular escriptor de Castalla, i de persones com Antoni Bargues i Domènec Serneguet, va crear el Partit Socialista Unificat del País Valencià. El PSUPV i el PSAN van organitzar les primeres diades del 25 d'Abril, precisament a Tàrbena. Pinet s'enorgulleix de la rebuda deferent que els va tributar el president preautonòmic Josep Lluís Albiñana en arribar al càrrec. No feia gaire que aquesta organització marxista havia estat legalitzada.

Com per a tanta altra gent de la seua època, les converses amb Fuster van resultar molt reveladores. "Quan em venia de gust", recorda Pinet, "agafava una mica de pa, algunes botifarres, i marxava cap a sa casa". Sempre, això sí, a hores intempestives: "De matinada, que era quan tenia clar que me'l trobaria despert!"

A l'assagista de Sueca l'havia conegut personalment amb motiu de la fundació d'Acció Cultural del País Valencià. A les primeres trobades d'ACPV a Benidorm –celebrades al bar El Calpi– no sols va acu-

dir Fuster, sinó també el periodista Vicent Ventura. Amb anterioritat, Pinet ja li havia escrit una carta a Fuster en què li demanava quina bandera havia de penjar de la porta del seu restaurant. "Em va contestar que havíem de posar l'única bandera que té el poble valencià: la quadribarrada!"

La mateixa que encara oneja avui, més de 40 anys després. A prop n'hi ha una altra, l'estelada, que evidencia el pas del temps i la turmentosa relació amb Espanya. I a dalt, a l'edifici consistorial, hi pengen l'europea, l'espanyola i la senyera coronada, que Pinet s'afanya a circumscriure, com si no, "a la ciutat de València".

Prop de 80 llibres amb les signatures dels visitants que hi han passat són l'altra prova del temps transcorregut des que Casa Pinet va establir-se a Tàrbena. La multitud d'idiomes en què estan escrits els agraïments també deixa clar que aquest és un indret especial inserit en un entorn igualment especial: francesos, alemanys, britànics, holandesos, belgues, escandinaus... Molts dels quals no s'han estat de deixar la seua empremta i han aportat banderes o adhesius a aquest museu tan particular. Cada dimarts hi fan parada i fonda els participants d'una excursió que ix de Benidorm.

De la seua ciutat, Pinet manté el record agradable de l'alcalde Pedro Zara-

FUSTER, LA FLAMA DE LA LLENGUA I UNA "APORTACIÓ CULTURAL".
 A l'esquerra, l'assagista Joan Fuster abraça Pinet en una de les seues visites a Casa Pinet: el primer dia es va impressionar en veure el *Llibre roig* de Mao i *Nosaltres els valencians* presidint el local. Al centre, la flama de la llengua, inalterable amb el pas dels anys, i a sota, l'"aportació cultural" de la casa: "És la mateixa bandera del Rei Jaume I. És la mateixa bandera del Penó de la Conquesta. És la mateixa de la Diputació Foral, de la Generalitat de València. És la nostra bandera. La de les quatre barres. La bandera del poble valencià!".

goza Orts -que va explotar turísticament la vila- i un de funest relacionat amb un altre alcalde: Eduardo Zaplana, que va forçar-lo a vendre les terres -cremades sospitosament- a l'entorn de Terra Mítica.

Casa Pinet no dóna l'abast, però, i per això busca un acord amb l'Ajuntament. Fa un temps van adquirir un local bastant més ampli que substituïra l'actual però que tampoc no compta amb el vist-i-plau de l'equip consistorial. "Els molesta que Casa Pinet siga fins i tot més coneguda que Tàrbena", comenta un client. "Els autobusos plens de turistes que vénen no ho farien si Pinet no existira".

Riiiiiiiiiiiiing! Riiiiiiiiiiiiing! Riiiiiiiiing!
 Sona la campana i Pinet prepara el seu ritual de cada migdia. Primerament, dóna vi als comensals amb la seua bóta, i si amb algú no acaba d'encertar-la, fa servir un embut. A continuació, sona *La Internacional*, que significa que la paella ja està a punt, i els cambres la trauen amb el logotip del local al centre. Amb la quadribarrada i la falç i el martell que també apareixen a la botella del vi de la casa. Mentre serveixen els plats, Pinet, amb la boina al cap, confessa un desig en veu alta: "Que un dia puga venir el president Ximo Puig, el president del meu país. Després de tants anys, res no em faria més il·lusió". ●

ALBA DEL VESPRE
 de CARLES DUARTE
 amb il·lustracions de AURORA VALERO

NOVETATS 314
 Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter
 Visita la nostra botiga virtual
 en www.tresiquatre.com